

Una FP universitària

- Els estudis professionals, que són un pont entre formació i feina, haurien de tenir un rol central

IRENE BOADA, periodista i filòloga

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 24.02.10

Recentment, el Financial Times situava quatre escoles de negocis espanyoles entre les 40 millors d'Europa i assenyalava Barcelona com a ciutat líder en aquest sector amb tres grans centres de prestigi: IESE, ESADE i EADA. Aquestes escoles de negocis han mostrat ser prou flexibles per adaptar-se al món vertiginosament canviant d'avui i aquest ha estat, entre d'altres, la clau del seu èxit. En el terreny públic, també podem parlar de triomf en educació en el món de la Formació Professional (FP), que està en període de plena expansió i que, en poc temps, ha aconseguit liquidar la mala premsa que va patir durant dècades, associada com havia estat a fracàs escolar. Ara els seus índexs d'inserció laboral se situen per damunt del 70% de mitjana, fins i tot més alts en alguns estudis, com la Mecànica i la Soldadura, que, curiosament, tenen dificultats per captar l'interès de l'alumnat i no omplen les places.

El mercat ens diu que necessitem tècnics; tenim només un 12,4% de graduats en Tecnologia i Ciència, mentre que a la UE la xifra arriba a un 33,6%. Són, doncs, necessàries campanyes de promoció d'aquests estudis, algunes de les quals haurien d'estar centrades en les noies, particularment, que continuen passant per alt sobretot els estudis tecnològics. Molts dels canvis necessaris han de passar per una reinvençió de la FP, que hem d'aconseguir que ocupi un espai central en el sistema educatiu. A Europa, els titulats en FP se situen al voltant del 60%, mentre que a Espanya només arriben al 25%, en una diferència que

és abismal. Cal veure la FP com una porta a la universitat i estrènyer els vincles entre la FP i la universitat. De moment, ja s'han aconseguit correspondències entre més de 60 cicles de grau superior i estudis universitaris de primer cicle.

Ja fa quasi 20 anys, la Gran Bretanya va convertir els seus antics politècnics, centres dels estudis professionals, en universitats. Un govern conservador, liderat per John Major, que curiosament no tenia cap títol universitari ni tampoc tenia prejudicis, volia trencar barreres elitistes i superar divisions en l'educació superior. Es van crear 30 universitats i, en cinc anys, el nombre d'estudiants es va doblar.

Les universitats, tradicionalment, han estat pensades per al món teòric, principalment, i poc connectades al món laboral. La crisi ens obliga a fer replantejaments profunds que afecten la universitat. Convé que els graus superiors de la FP abandonin els instituts de secundària i se situïn en un marc universitari. Les connexions en molts casos són evidents. Per exemple, els estudis sanitaris s'han de fer als mateixos llocs on es forma el personal d'infermeria, i els d'edificació i obra civil, allà on estudien arquitectes i aparelladors. Dins del programa Qualifica't, aquest any s'iniciaran experiències de certificació professional, tant de formació realitzada com d'experiència professional, lligades a títols d'FP i, en sectors com el sociosanitari, i en un futur ho lligarà a crèdits universitaris. D'altra banda, en el sector de l'automoció, el Servei d'Ocupació de Catalunya licitarà aquest any la construcció del Centre d'Excel·lència per al Sector de l'Automoció, situat a Martorell, que integrarà estudis de formació professional, per a persones en atur i per a professionals del sector. Seria molt bo que hi poguessin entrar escoles de negocis i universitats. D'aquesta manera es faria realitat una veritable

integració del sistema de FP en un sector cabdal per a l'economia de Catalunya com és el de l'automoció.

Són diversos els avantatges d'una FP universitària. S'aprofitaria millor el professorat universitari i es rendibilitzarien espais i equipaments que són molt cars en les àrees tècniques i que s'han d'anar renovant freqüentment. A més a més, s'aniria flexibilitzant el currículum universitari, augmentarien les connexions dels itineraris, incrementant les correspondències i convalidacions entre la FP i la universitat. L'aproparia als avenços científics i oferiria sortides atractives a estudiants que no acaben la universitat, cosa que ajudaria a reduir les xifres d'abandonament, que encara són molt altes, facilitaria el desenvolupament de plans d'innovació en les empreses i ampliaria els llocs de pràctiques laborals.

Els nous campus d'excel·lència internacional, Barcelona Knowledge Campus i el Parc Científic Mare Nostrum, serien excel·lents escenaris per desenvolupar estudis professionals en el món de la tècnica i la ciència. L'arribada de l'era postindustrial i el desenvolupament en una economia basada en el coneixement i el high-tech fa que les universitats siguin els escenaris idonis per potenciar el desenvolupament econòmic. Però sense oblidar la cooperació amb la indústria, que serà fonamental. De moment, el Departament d'Educació ja ha signat més de 150 convenis amb empreses per tal de millorar la qualificació professional dels seus treballadors a través del programa Qualifica't. En aquest sentit, els estudis professionals, que sempre han fet de pont entre formació i feina, hi han de tenir un rol central.